

?TATHİR AYETİNDE EHL-İ BEYT KİMLERDİR

<"xml encoding="UTF-8?">

TATHİR AYETİNDE EHL-İ BEYT KİMLERDİR?

“Ancak ve ancak Allah, ey Ehl-i Beyt sizden her çeşit pisliği, suçu gidermek ve sizi tam bir temizlikle tertemiz etmeyi irade eder.”

Bu ayeti kerime Kur'anı Kerim'in Ahzab suresindedir. Tefsir, Tarih ve hadisçi alimler arasında Tathir ayeti diye meşhurdur. Tarih boyunca bu ayetteki Ehl-i Beyt'in kimler olduğu hususunda büyük ihtilaflara düşülmüş ve bu ihtilafların da zararının faturası ise Müslümanlar tarafından ödenmiş ve kârını ise islamın büyük ve azılı düşmanları ve emperyalist güçler kazanmıştır.

Bazılarına göre Ehl-i Beyt'ten maksat peygamberin hanımları, bazılarına göre Ali, Akil ve Abbas'ın evlatları, bazılarına göre Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin ve bazılarına göre ise hem peygamberlerin hanımları ve hem de Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'dir. Akıl selim olan birisi bu ihtilafların hallini Kur'an, sünnet ve akıl gölgesinde aramalı ve bu kavramlar içerisinde hakka ulaşmalıdır.

Bu ayetin, Ehlibeytin fazilet üstünlük, masumluk ve maddi–manevi noksanlıklardan uzak olduklarına delalet ettiğine tereddüt yoktur. Tathir ayeti, hakikati gören, basiretli, imanlı ve ilahi yolu giden insanların gözlerini ismet ve masumluk sıfatına sahip olan Ehlibeyte dikmelerine sebep olmuştur.

Ehli Sünnet ve Şi'anın hadis, tefsir ve tarih kitaplarından haberdar olan birisi bu ayetin sadece peygamber, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin (a.s) hakkında nazil olduğunda zerre kadar bile tereddüt etmemesi gerekir. Bunun böyle oluşu kesin ve mütevatir bilinen meselelerden olup ve onu inkar etmek Kur'an'a, Peygambere ve Ehlibeyte karşı yapılan inattan başka bir şey değildir. Bunun aksini iddia etmek ya kör ve batıl taassuptan ya bir takım çıkarılardan veya da hadis, tarih ve tefsir kitaplarından haberdar olmamaktan kaynaklanmaktadır ve bunun başka bir alternatifi yoktur.

Ehli Sünnet'in bütün fırkalarının kabullendikleri kaynaklara bakacak olursak delaleti açık olan bu Ayet'in sadece beş kişi hakkında nazil olduğunu göreceğiz.

Ehli Sünnet'in değerli alimlerinden edebiyatçı ve tefsirci olan Celaledin Suyiti 'Ed- dür- rul Mensur' adlı tefsir kitabında Ehli Sünnet ravilerinden bu ayetin beş kişi hakkında nazil olduğuna ve bir altıncı şahsın bulunmadığına dair yirmi tane rivayet nakletmiştir. Aynı şekilde İbn-i Carir-i Taberi tefsiri Taberi'de muhtelif senetlerle on beş rivayet nakletmiş ve ayetin sadece beş kişi

hakkında nazil olduğunu söylemiştir. Bu ayetin Hz. Resulü Ekrem, İmam Ali, Hz. Fatıma, İmam Hasan ve İmam Hüseyin (a.s) hakkında nazil olduğuna dair hiçbir delil bile olmasaydı, bu konuda Peygamberin sadece şu sözü yeterli olurdu “Bu ayet ben, Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin ve Hz. Fatıma hakkında nazil olmuştur.”

Ahmed b. Hanbel Ebu Said’i Hudri’den naklederek şöyle der: “Bu ayet Hz. Peygamber, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin hakkında nazil olmuştur.”

Biz şimdilik Şii ve Ehli sünnet kaynaklarında ortak olarak zikrolunan bazı rivayetleri nakledecek ve daha sonra ayetin tefsirine geçeceğiz.

Birinci Hadis: Peygamber (s.a.a)’in değerli zevcesi ve ümmül muminin olan Ümmü Seleme şöyle buyuruyor: “Hz. Resulü Ekrem (s.a.a) benim odamdayken Hz. Fatıma odaya geliverdi... ve peygamber Fatıma’ya ey Fatıma git eşini ve iki evladını buraya getir (Hz. Fatımanın onları seslemesi üzerine) Ali, Hasan, ve Hüseyin gelip odaya girdiler ve hepside birlikte yemek yemeğe başladılar ve bu esnada peygamber tahtın üzerinde bulunan döşeğin üzerinde oturuvermiş ve kendisinininde bir Hayber kisası (aba) vardı. Ümmü Seleme diyor ki; Ben o odanın bir köşesindeki hücreye çekilmiş namaz kılmak ile meşgul iken Allah’u Teala bu ayeti nazil eyledi. “Allah siz Ehl-i Beyt’ten her türlü pislği gidermek ve sizi tertemiz etmeyi irade eder” Ümmü Seleme diyor ki: Ben başımı odaya sokarak şöyle dedim; Bende sizden miyim ey Allah’ın Resulü? Buyurdular ki; “sen hayır üzeresin, sen hayır üzeresin.”

İkinci Hadis: Ümmü Seleme şöyle diyor; Hz. Resulü Ekrem Fatıma’ya şöyle buyurdular; “Eşin ve iki evladını buraya getir” Hz. Fatıma onları getirdiğinde Peygamber onların üzerine Fedek kisasını (Aba) atarak mübarek ellerini onların başı üzerine kaldırıp şu duayı buyurdu; “Allahım bunlar Al-i Muhammed’dir bereket ve salavatını Muhammede ve onun Al-ine gönder, doğrusu sen hamd-ü senaya layık ve yücesin, Ümmü Seleme diyor ki; Ben abanın bir köşesini onların yanına girmek için kaldırdım, Peygamber abayı benim elimden çekerek “sen hayır üzeresin” diye buyurdular.

Üçüncü Hadis: Peygamber (s.a.a) gökyüzünden feyz ve bereketin aşağı indiğini görünce iki defa kim burda dua ediyor diye buyurdular, (Ümmü selemenin kızı) Zeyneb benim ey Allah’ın Resulü diye seslendi, buyurdular ki, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’i benim yanıma sesle gelsin, onlar geldiğinde Peygamber Hasanı sağ, Hüseyini sol, Ali ve Fatıma’yı da karşısına oturatarak Hayber kisasını (Aba) onların üzerine atıverdi ve şöyle buyurdu; “Her Peygamberin bir Ehlibeyti vardır ve bunlarda benim Ehlibeytimdir.” Bunun mukabilinde Allah-u Teala şu ayeti nazil buyurdu: “.....” Daha sonra Zeyneb, ey Allah’ın Resulü ben de sizinle olabilmem için abanın altına gelebilir miyim? Diye sordu, Peygamber (s.a.a) sen yerinde kal senin sonun hayır üzeredir inşallah diye buyurdular.

Dördüncü Hadis: Hamidi şöyle diyor; Sahihi Buhari ve Sahihi Müslim'in ittifak ettikleri Aişe'nin müsnedindeki şu hadistir, Aişe şöyle diyor; Peygamber (s.a.a) sabah vakti evden dışarı çıktılar ve hazretin sırtında siyah bir aba vardı.....Hasan geldi ve Peygamber onu abanın altına aldı, sonra Hüseyin geldi onuda abanın altına aldı, sonra Fatıma geldi onuda abanın altına aldı ve daha sonra da Ali geldi ve onuda abanın altına aldı ve şöyle buyurdu " Allah siz Ehl-i Beyt'ten her türlü pisliği gidermek ve sizi tertemiz etmeyi irade eder"

Beşinci Hadis: Aişe şöyle diyor; Peygamber evden dışarı çıktı ve sırtında üzerinde nakışlar bulunan siyah bir aba vardı, Hasan geldi ve onu abanın altına aldı, Hüseyin geldi onu da abanın altına aldı, sonra Fatıma geldi onu da abanın altına aldı ve daha sonra da Hz. Ali geldi Peygamber (s.a.a) onu da abanın altına aldı ve şöyle buyurdu: " Allah biz Ehl-i Beyt'ten her türlü pisliği gidermeyi ve bizi tertemiz etmeyi irade eder."

Altıncı Hadis: Peygamber (s.a.a)'ın zevcesi Ümmü Seleme'den bu ayetin onun evinde nazil olduğu naklolunmuştur. O, şöyle diyor; Tathir ayeti nazil olduğunda ben odada kapının yanında otuyordum, dedim ki ey Allah'ın Resulü bende Ehlibeyt'ten değil miyim? "Sen hayır üzeresin sen Peygamberin zevcelerindensin" diye buyurdular. Ümmü Seleme diyor ki; o odada sadece Peygamber, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin vardı. Peygamber (s.a.a) abayı onların üzerine çekerek buyurdular ki; "Allah'ım bunlar benim Ehlibeytimdir onlardan her türlü rics'i gider ve onları tertemiz eyle".

Yedinci Hadis: Salebi kendi senetleriyle Avam bin Huşeb'in amcasının oğlu Mecme'den şöyle rivayet eder; Annem ile birlikte Aişe'nin yanına gittik, annem Aişey'e dedi ki, Cemel vakiası günü Ali'ye karşı kıyam ettiğini gördüm "Aişe bunun Allah tarafından bir takdir olduğunu söyledi" Annem (Aişe'den) Ali hakkında sordu, Aişe cevaben dedi ki; "İnsanlar içerisinde Peygamberin yanında en fazla değer sahibi olanı sordun. Andolsun Allah'a Peygamber (s.a.a)'ın Ali'yi, Fatıma'yı, Hasan ve Hüseyin'i kendi etrafına topladığını ve onların üzerine bir örtü atıp şöyle buyurduğunu gördüm; "Allah'ım bunlar benim Ehlibeytim ve bana has olanlardır, onlardan her türlü pisliği gider ve onları tertemiz kıl." Ben dedim ki ey Allah'ın Resulü bende senin Ehlibeytinden miyim? Buyurdular ki; "uzak dur sen hayır üzeresin".

Sekizinci Hadis: Tathir ayeti Ümmü Seleme'nin evinde Peygambere nazil olunca, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i çağırdı ve Ali'de onun arkasındaydı hepsinin üzerini Aba ile örtterek buyurdu ki; "Allahım bunlar benim Ehlibeytim'dir, onlardan her türlü pisliği gider ve onları tertemiz kıl". Ümmü Seleme, ey Allah'ın Resulü! Bende mi onlardanım? Diye sorduğunda, "sen yerinde kal, sen hayır üzeresin diye buyurdular". Dokuzuncu Hadis: Enes b. Malik şöyle diyor; Peygamber altı ay boyunca sabah namazına giderken Fatıma'nın kapısı önüne gelir şöyle buyururdu; "ey Ehlibeyt Allah siz Ehlibeyti her türlü pislikten gidermeyi ve sizi tertemiz etmeyi irade eder."

Evet Ehli sünnet ve Şianın kaynaklarında ortak olarak zikrolunan bu hadislerden ve daha zikrolunmayan bir çok hadisten anlaşılan, bu ayetin nüzul sebebinin beş kişi olduğudur ve onlarda Hz. Peygamber, İmam Ali, Hz. Fatıma, İmam Hasan ve İmam Hüseyin (a.s)'dır. Gerçi Tathir ayeti nazil olduğunda sadece hayatta bu beş masum olduğundan, onların isimleri zikrolunmuştur ama diğer birçok hadislerde Ehlibeytten maksadın on dört masum olduğu açıkça beyan edilmiştir. Zira Tathir ayetinin nüzulu esnasında sadece beş masum hayatta idi ve diğer dokuz masumda İmam Hüseyin'in sülbunda idi, dolayısıyla onlarda Ehlibeyt'ten dirler zira buna sarıh rivayetler vardır zikrolunmasının gereğini görmüyoruz. Dolayısıyla ilk beşinin ispatı diğer dokuzunun da ispatıdır kanısındayız. Zira "Ya eyyuhellezine amenu" Ey iman edenler diye başlayan ayetlerin muhatabı o zamanki sahabe olmakla beraber kıyamete kadarki tüm mu'minleride kapsamaktadır.

Zikrolunan ve olunmayan bunca hadislerin ravilerinde, bir takım kelimelerinde, nüzul mekanlarında ihtilaf olsada hadislerin birleşmiş oldukları tek bir ortak nokta Tathir ayetinin haklarında nazil olduğu Hz. Peygamber, İmam Ali, Hz. Fatıma, İmam Hasan ve İmam Hüseyin (a.s)'dır. Bunca raviden ve rivayetten sonra şu iyice anlaşılmalıdır ki Kisa (aba) hadisi yani Tathir ayetinin Ehlibeyt imamaları hakkında nüzul olduğunu açıklayan hadis mütevatir hadislerden olup inkar edilmesi Kur'an'a, sünnete ve Ehlibeyte karşı bir inat ve düşmanlıktan başka birşey değildir. Sadece bu konu hakkında çoğunluğu Ehli sünnet kanalından olan yetmişten fazla rivayeti Ehli sünnetin büyüklerinden olan, tefsircileri, tarihçileri, hadisçileri sahih, hasan ve muvassak senetlerle nakletmişlerdir. Tarih, tefsir ve hadis kitaplarından haberdar olan ve mezheb taassubu olmayan akli selim birisi bu konunun böyle oluşunda asla tereddüte düşmez ve konuyu olduğu gibi kabullenir.

Şimdi Tathir ayetinin Ehlibeyt yani Hz. Resulü Ekrem (s.a.a) müminlerin emiri Hz. Ali, kadınların en afdali Hz. Fatıma ve cennet gençleri Hz. İmam Hasan ve Hz. İmam Hüseyin hakkında olduğuna şahid olarak zikrettiğimiz ve daha zikredemediğimiz birçok hadisin kaynaklarından bazılarına yer veriyoruz. Daha geniş bir şekilde kaynak isteyenler Allame Şerefuddin'in türkçeye çevrilen El- Müracaat (mektuplar) adlı eserinin bir araştırma bölümüne başvurabilirler.

KAYNAKLAR

1- Sahih-i Müslim, Ehlibeyt'in faziletleri babı. c.5. S.36, h. 2424

2- Sahih- Tirmizi, c.5. s. 351, h. 3205

3- Müsned-i Hanbel, c.4, s. 107

4- Müstedrek-i Hakim, c.3, s. 133 ve 147 ve c. 2, s. 416

- 5- Hasaisi Nesei, s. 33
- 6- İbn-i Hacer, El- İisabe, c.2, s. 509
- 7- Tefsir-i Fahri Razi, c. 25, s. 209
- 8- Tefsir-i Taberi, c. 22, s. 6